

Geachte schoolleider,

Deze brief bevat informatie over het onderzoeksproject: op weg naar Weerbaarheid in Lezen (WiL) van de Universiteit Utrecht. Dit onderzoek gaat over de leesontwikkeling van kinderen uit groep 5, 6 en 7. De leesontwikkeling van Nederlandse kinderen staat in toenemende mate onder druk. Van alle zwakke lezers ontwikkelt een aantal uiteindelijk ernstige en hardnekkige lees- en/of spellingproblemen (dyslexie). Met het WiL onderzoek proberen wij beter te begrijpen welke vaardigheden en omstandigheden een beschermende rol kunnen vervullen in de leesontwikkeling van kinderen met (een verhoogd risico op) ernstige lees- en/of spellingproblemen. In deze brief vertellen we u wat het onderzoek inhoudt en wat we van uw school, leerkrachten en gezinnen vragen als u besluit mee te doen.

Waar gaat het onderzoek over?

Goed leren lezen en spellen zijn essentiële vaardigheden om mee te kunnen komen in onze samenleving. Via lezen en spellen kan je informatie tot je nemen en uitwisselen met anderen. Kinderen die problemen ervaren met het leren lezen en spellen hebben een extra uitdaging op dit gebied. In dit onderzoek vergelijken we normale lezers met kinderen met ernstige en hardnekkige problemen in het lezen en/of spellen van woorden (dyslexie) en kinderen met een verhoogd risico op lees- en/of spellingproblemen, bijvoorbeeld door een familierisico of een taalstoornis. We willen graag te weten komen welke vaardigheden en omstandigheden bijdragen aan de veerkracht van deze kinderen en mogelijk bijdragen aan het voorkomen of onnodig voortduren van ernstige lees- en/of spellingproblemen.

Onderzoeksopzet

Scholen met groepen 5, 6 en 7 die deelnemen aan het CITO-leerlingvolgsysteem kunnen meedoen aan ons onderzoek. Het onderzoek loopt van het najaar van 2022 tot en met het najaar van 2026. Dataverzameling vindt plaats tussen februari/maart en juli 2024. Kinderen uit groep 6 en 7 die meedoen aan het onderzoek worden eenmalig getest, alleen dit schooljaar (eerste helft 2024). Van kinderen uit groep 5 brengen we de ontwikkeling over tijd in kaart. Zij zullen opnieuw onderzocht worden tijdens een verkorte testafname in groep 6 (eerste helft 2025) en groep 7 (eerste helft 2026).

Wat vragen we van u als uw school meedoet?

Het WiL onderzoek is opgezet vanuit het principe van *ontzorgend onderzoek*. Het is onze bedoeling om scholen en leerkrachten zo min mogelijk te belasten tijdens de dataverzameling. Als uw school besluit mee te doen dan lichten we het onderzoek graag toe in een persoonlijke bijeenkomst. De leerkrachten verspreiden vervolgens de informatiebrieven voor ouder(s)/verzorger(s). Contact rondom de testafname verloopt vervolgens vanuit ons met de ouders zelf en kinderen worden **thuis of op school getest**. Van leerkrachten vragen we om per deelnemende leerling een korte vragenlijst in te vullen. Als aanvulling op de testafname vragen we, na toestemming van ouder(s)/verzorger(s), ook scores op uit het Cito LVS. Bij voorkeur benaderen we hiervoor de IB-er.

Hoe ziet de testafname eruit?

De testafname vindt plaats in een rustige omgeving. De testassistent doet samen met het kind een aantal één-op-één taken. De taken gaan over lezen en spellen, maar ook over voorwaardelijke en onderliggende vaardigheden (bijv. taal, werkgeheugen, verwerkingssnelheid). Deze taken zijn speciaal gemaakt voor kinderen en zij vinden het vaak leuk om de taken te doen. De testafname zal plaatsvinden in twee sessies van ieder max. 1,5 uur. Er is dan ook tijd om rustig kennis te maken en om pauzes te houden tijdens de testafname.

Opbrengsten voor de klas en de school

Voor deelname aan dit onderzoek bieden wij scholen:

- Verloten van verschillende cadeaubonnen van €25,- per schooljaar
- Een webinar of lezing over lezen, spelling en taal, afgestemd op de wensen vanuit de school
- Orthopedagogisch advies voor zorgleerlingen (IB-er)
- Onderwijskundig advies voor leerkrachten
- Op de langere termijn: inzicht in het bevorderen van de weerbaarheid van kinderen met (een risico op) lees- en/of spellingproblemen in de klassencontext, incl. praktische handvatten voor toepassing van deze inzichten

Belangrijke extra informatie

1. Deelname aan het onderzoek is helemaal vrijwillig. Leerkrachten, kinderen en ouder(s)/verzorger(s) kunnen op elk moment stoppen met het onderzoek. Zij hoeven hiervoor geen reden op te geven en het onderzoek stopt dan meteen. De gegevens die we al verzameld hebben kunnen wel gebruikt worden voor het onderzoek, behalve als wordt aangegeven dat dit niet gewenst is. De data worden dan vernietigd.
2. Privacy vinden wij erg belangrijk. We houden ons aan de richtlijnen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de ethische gedragscode die is opgesteld door de Vereniging van Universiteiten. Dit betekent dat we vertrouwelijk omgaan met de gegevens die wij verzamelen. Tijdens het onderzoek nemen wij verschillende maatregelen om de privacy van kinderen en ouders veilig te stellen. Gegevens blijven geheim en worden niet gedeeld met anderen. De resultaten van dit onderzoek kunnen worden opgeschreven in artikelen voor wetenschappelijke tijdschriften. De gegevens zijn dan anoniem: niemand kan erachter komen welke gegevens bij welk kind horen. Alle gegevens worden 10 jaar lang vertrouwelijk en beschermd opgeslagen op de Universiteit Utrecht. Na afloop van de dataverzameling (juli 2026) verwijderen wij ook alle contactgegevens uit onze bestanden.
3. Naar aanleiding van de corona-uitbraak in Nederland hebben we aanpassingen gedaan om ons onderzoek op een veilige manier te kunnen uitvoeren. Tijdens de testafname houden wij ons altijd aan de dan geldende richtlijnen vanuit het RIVM (<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid19>). Details over ons coronaprotocol en uw privacy kunt u vinden op onze website (<https://www.uu.nl/en/information-coronavirus>).

Heeft u klachten?

Mocht u klachten hebben over dit onderzoek, dan kunt u terecht bij onze onafhankelijke contactpersoon Eva van de Weijer-Bergsma (E.vandeWeijer@uu.nl) of bij de klachtenfunctionaris (klachtenfunctionaris-fetcsocwet@uu.nl).

Wilt u meedoen? Of wilt u meer informatie?

Als u meer wilt weten over ons onderzoek, of interesse heeft om mee te doen, dan kunt u contact met ons opnemen via wil@uu.nl of bellen naar 06-81029053. Ook vindt u meer informatie over het project op onze website (wil.sites.uu.nl). Wij zijn altijd bereid om meer toelichting te geven over het onderzoek en gaan graag met u in gesprek.

Wij hopen dat u mee wilt doen met ons onderzoek en kijken uit naar een goede samenwerking!

Met vriendelijke groet,

Sanne Appels, MSc

Dr. Sietske van Viersen

Dr. Sara van Erp

Dr. Lisette Hornstra

Prof. Elise de Bree